

Motion till riksdagen

1989/90:A208

av Inger Koch (m)

Flyttningsbidrag vid tandläkares AT-tjänstgöring

För att få behörighet att i självständig ställning utöva tandläkaryrket krävs förutom grundutbildning som avslutas med tandläkarexamen även en vidareutbildning i form av allmäntjänstgöring (AT) på särskilt inrättade befattningar inom landstingens tandvårdsorganisation, dvs. folktandvården.

Förhållandena är desamma när det gäller läkares grundutbildning, som avslutas med läkarexamen. Denna måste sedan också följas av vidareutbildning i form av AT inom sjukvården för att legitimation skall erhållas.

AT-tjänsterna finns spridda i landet. De söks och tillsätts på meritmässiga grunder för såväl tandläkare som läkare. Den som inte får sökt AT-tjänst kan skaffa sig ytterligare meriter för att sedan söka på nytt. Konkurrensen om platserna på de orter där grundutbildningarna genomgåts är av naturliga skäl stor eftersom många av de nyexaminerade hunnit etablera sig på studieorten med bostad och familj.

För läkare är det vanligaste sättet att meritera sig för attraktiva AT-tjänster att ta vikariat som läkare. På grund av läkarbristen medges det bl. a. inom långvård och psykiatri att icke legitimerade läkare vikarierar på tjänster avsedda för färdigutbildade läkare. Nyexaminerade tandläkare, som önskar förbättra sina meriter, har inte möjlighet att vikariera som tandläkare. I stället förbättrar de sitt meritläge genom att arbeta på andra befattningar inom tandvården eller sjukvården. Till exempel kan de arbeta som tandhygienister eller sjukvårdsbiträden. Sådana tjänstgöringar ger goda meriter vid tillsättning av AT-tjänsterna.

Då tandläkare eller läkare skall flytta från den ursprungliga studieorten för att genomgå AT uppkommer frågan om flyttningsbidrag.

Enligt förordningen om flyttningsbidrag m.m. (SFS 1987:407) kan flyttningsbidrag i form av s.k. respension lämnas till den som är eller riskerar att bli arbetslös, inte kan få arbete i eller i närheten av hemorten och söker arbete genom den offentliga arbetsförmedlingen.

Reglerna om flyttningsbidrag tillämpas olika för tandläkare respektive läkare som skall genomgå AT på annan plats än hemorten. En läkare kan beviljas flyttningsbidrag i samband med AT-tjänstgöring om denne löper risk för arbetslöshet på hemorten/utbildningsorten. Tandläkare medges däremot inte sådant bidrag.

Anledningen till detta är att AMS jämställer läkares AT-tjänstgöring med

vanlig anställning men tandläkares AT som en obligatorisk del av utbildningen.

Mot. 1989/90
A208

Detta är enligt min mening felaktigt. Såväl för läkare som för tandläkare är syftet med allmäntjänstgöringen att den skall leda fram till legitimation, d.v.s. rätt att i självständig ställning utöva respektive yrke. AT-tjänstgöringen är för båda samma obligatoriska del i utbildningen för legitimation.

Det finns således ingen principiell skillnad mellan läkares och tandläkares AT-tjänstgöring. Möjligheterna att erhålla flyttningsbidrag för AT-tjänstgöringen bör därför vara lika. Däremot finns en skillnad när det gäller möjligheterna att vikariera före AT-tjänstgöringen. Rätten till flyttningsbidrag för dessa tjänstgöringar är en helt annan fråga.

Ett av syftena, när AT infördes, var att underlätta spridningen av tandläkare över landet. Det har vid flera tillfällen hänt, att AT-tjänster ute i landet inte kunnat besättas trots att det på utbildningsorterna funnits nyexaminerade tandläkare, som inte genomgått AT. Familjeförhållanden och privatökonomi har försvärat flyttning. Det finns därvid samma risk för arbetslöshet på hemorten för tandläkare som för läkare.

På flera håll ute i landet är det nu svårt att få ordinarie tandläkartjänster tillsatta. Därför är det angeläget att i så stor utsträckning som möjligt få AT-tjänsterna tillsatta med tandläkare som också bosätter sig i närheten av tjänstgöringsorterna. Chanserna är därmed större att tandläkarna efter erhållen legitimation stannar kvar ute i landet och inte söker sig tillbaka till utbildningsorterna där tandläkartillgången är god.

Fördelningen av AT-platserna mellan de olika landstingsområdena görs av socialstyrelsen. Denna har i höst beslutat om en viss omfördelning mellan landstingen så att storstadsområdena får förhållandevis färre AT-platser. Detta har skett i linje med det ursprungliga syftet att använda AT-platserna som ett medel att få en jämnare fördelning av tandläkarna i landet.

Det ligger i samhällets intresse att underlätta för AT-tandläkarna att permanent flytta från utbildningsorterna. Reglerna för flyttningsbidrag bör inte motverka detta samhällsintresse.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring av reglerna för flyttningsbidrag att tandläkare och läkare, som skall genomgå AT-tjänstgöring, får samma möjlighet att erhålla bidrag.

Stockholm den 16 januari 1990

Inger Koch (m)